C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1r-213/2025 Judecătoria Bălți sediul Centrul

Judecător: Guțu Andrei

D E C I Z I E
În numele Legii

27 mai 2025 **mun. Bălți**

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,

În componența:
Președintele ședinței, judecătorul: Ion Talpa
Judecătorii: Oxana Mironov și Ecaterina Arseni

a judecat în ședință de judecată în ordine de recurs recursul părții vătămate ***** reprezentat de avocatul Igor Ciuru declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 11 februarie 2025 în cauza penală privind condamnarea lui:

Rotari Dmitri *****, necăsătorit, ne supus serviciului militar, studii medii, ne angajat în câmpul muncii, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, cetăţean al R.Moldova, fără antecedente penale,

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal,-

Gavriliuc Iulian *****, necăsătorit, supus serviciului militar, studi superioare incomplete, ne angajat în câmpul muncii, anterior nu sa aflat în conflict cu legea, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, fără antecedente penale;

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal,-

Cauza a fost examinată în baza art.364[1] Cod de procedură penală, judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 23.10.2024-11.02.2025;

În instanța de recurs: 12.03.2025-27.05.2025.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținându-se cont de argumentele recursului, materialele cauzei, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Judecătoriei Bălți sediul Central din 11 februarie 2025 Rotari Dmitri s-a recunoscut vinovat de săvârșirea infracţiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) Cod Penal şi în baza acestei legi, prin aplicarea art. 80[1] alin.(1) Cod penal, i s-a aplicat pedeapsă cu amendă în mărime de 600 unităţi convenţionale egal cu 30.000 /treizeci mii/ lei.

Inculpatul a fost informat că, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Gavriliuc Iulian a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracţiunii prevăzute de art 287 alin.(2) lit.b) Cod Penal şi în baza acestei legi, prin aplicarea art. 80[1] alin.(1) CP, i s-a aplicat pedeapsă cu amendă în mărime de 600 unităţi convenţionale egal cu 30.000 /treizeci mii/ lei.

Inculpatul a fost informat că, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

S-a admis cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare și se încasează solidar de la Rotari Dmitri și Gavriliuc Iulian, cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 320 (trei sute douăzeci) lei, suportate efectuării expertizei judiciare.

Măsura preventiva inculpatului Rotari Dmitri obligare de a nu părăsi țara pe termen de 60 zile, aplicată prin ordonanța procurorului din 17.10.2024, s-a încetat de drept.

Măsura preventiva inculpatului Gavriliuc Iulian obligare de a nu părăsi țara pe termen de 60 zile, aplicată prin ordonanța procurorului din 15.012025, s-a revocat.

A fost soluționată chestiunea corpurilor delicte.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond a constatat că, Rotari Dmitri la 29.08.2024 în jurul orei 22.50, fiind în stare de ebrietate alcoolică, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările şi dorind în mod conştient survenirea lor, acționând cu intenţie directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, acționând în comun și împreună cu cet. Gavriliuc Iulian și cet. Gavriliuc Igor, aflându-se pe pragul localului „BeerMaster” situat pe str. Sadoveanu 37 A din mun. Bălți, care conform art.131 Cod penal, se atribuie la loc public, din intenții huliganice, ignorând circumstanțele ce asigură o ambianță liniștită în societate, au încălcat ordinea publică, bazată pe respectarea normelor de drept și conviețuire socială, care asigură securitatea publică și personală a cetățenilor, acționând cu intenție directă, dând dovadă de obrăznicie deosebită, au încălcat ordinea publică și fără careva motive întemeiate în prezența mai multor persoane, având intenția să-și manifeste superioritatea, acționând cu o agresivitate excesivă, la agresat fizic pe cet. ***** a, aplicându-i mai multe lovituri cu pumnii în regiunea capului, pricinuindu-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202410D0464, vătămări corporale sub formă de edem a țesuturilor moi în regiunea occipital și se califică ca vătămare neînsemnată a integrității corporale, în același timp a fost agresat fizic și cet. *****, pricinuindu-i dureri fizice și vătămări corporale, acțiuni prin care a fost încălcată ordinea publică.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Rotari Dmitri întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b Cod penal – *huliganismul, adică acţiunile intenţionate care încalcă ordinea publică, însoţite de aplicarea violenţei asupra persoanei, precum şi acţiunile care, prin conţinutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie, săvârşit de două s-au mai multe persoane.*

Gavriliuc Iulian la 29.08.2024 în jurul orei 22.50, fiind în stare de ebrietate alcoolică, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, prevăzând urmările şi dorind în mod conştient survenirea lor, acționând cu intenţie directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, acționând în comun și împreună cu cet. Rotari Dmitri și cet. Gavriliuc Igor, aflându-se pe pragul localului „BeerMaster” situat pe str. Sadoveanu 37 A din mun. Bălți, care conform art.131 Cod penal, se atribuie la loc public, din intenții huliganice, ignorând circumstanțele ce asigură o ambianță liniștită în societate, au încălcat ordinea publică, bazată pe respectarea normelor de drept și conviețuire socială, care asigură securitatea publică și personală a cetățenilor, acționând cu intenție directă, dând dovadă de obrăznicie deosebită, au încălcat ordinea publică și fără careva motive întemeiate în prezența mai multor persoane, având intenția să-și manifeste superioritatea, acționând cu o agresivitate excesivă, la agresat fizic pe cet. *****, aplicându-i mai multe lovituri cu pumnii în regiunea capului, pricinuindu-i conform raportului de expertiză

judiciară nr. 202410D0464, vătămări corporale sub formă de edem a țesuturilor moi în regiunea occipital și se califică ca vătămare neînsemnată a integrității corporale, în același timp a fost agresat fizic și cet. *****, căruia conform raportului de expertiză judiciară nr. 202410D0510 i-au fost pricinuite vătămări corporale sub formă de excoreații a țesuturilor moi a gâtului, umărului și spatelui, acțiuni prin care a fost încălcată ordinea publică.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatului Gavriliuc Iulian întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b Cod penal – *huliganismul, adică acţiunile intenţionate care încalcă ordinea publică, însoţite de aplicarea violenţei asupra persoanei, precum şi acţiunile care, prin conţinutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie, săvârşit de două s-au mai multe persoane.*

Până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță inculpații Rotari Dmitri și Gavriliuc Iulian au declarat personal prin înscris autentic că, recunosc săvârșirea faptei indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să aibă loc în baza art. 364[1] Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, care a fost acceptată prin încheierea instanței de judecată.

Exercitarea căilor de atac:

Nefiind de acord cu sentința în cauză, partea vătămate ***** reprezentat de avocatul Igor Ciuru la 05 martie 2025 a contestat-o cu recurs, prin care a solicitat casarea sentinței și aplicarea unei pedepse mai aspre inculpaților Rotari Dmitri și Gavriliuc Iulian, tot odată cu încasarea de la fiecare inculpat a câte 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune în beneficiul părții vătămate *****.

În motivarea recursului s-a invocat că pedeapsa aplicată inculpaților este prea blândă în condițiile în care fapta comisă a avut un grad de pericol sporit, inculpații în mod agresiv și premeditat au acționat față de o persoană vulnerabilă, fiind astfel invalid de gradul I, fapt pentru ce consideră oportun aplicare unei pedepse privativă de libertate.

De rând cu aceasta, susține recurentul că, instanța de fond la examinarea cauzei nu a luat în considerație cerința părții vătămată prin care a solicitat de a fi încasat din contul inculpaților prejudiciul moral în sumă a câte 50 000 lei per fiecare, urmând a examinare această cerință în mod obligatoriu.

Argumentele părților:

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Astfel, la 09 aprilie 2025, în adresa Colegiului penal al Curții de Apel Nord a parvenit referința depusă de avocatul Veaceslav Pascari în interesele inculpatului Gavriliuc Iulian, prin care a solicitat respingerea recursului depus de avocatul Igor Ciuru în interesele părții vătămate *****, ca fiind tardiv în condițiile în care la materialele cauzei nu există careva date care ar confirma aflarea despre sentința respectivă abia la 20 februarie 2025, mai mult ca atât nu există nici un temei legal ca recursul depus să fie considerat în termen deoarece reieșind din conținutul recursului lipsește o atare cerință de partea recurentului.

Aprecierea instanței de recurs:

Cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea şi temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul părții vătămate ***, reprezentat de avocatul Igor Ciuru, ca fiind depus peste termen reieșind din următoarele considerațiuni:**

În conformitate cu art. 364[1] alin. (10) și (11) Cod de procedură penală, sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale şi măsura de pedeapsă stabilită.

Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 şi 448.

Conform art. 448 Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: ***respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este depus peste termen.***

Conform art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile ***de la data pronunțării hotărârii***.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, data de la care curge termenul recursului, **repunerea în termen**, declararea peste termen a recursului şi retragerea recursului **se reglementează de prevederile art.402-407, care se aplică în mod corespunzător**.

În acest sens se remarcă că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că **întârzierea a fost determinată de motive întemeiate**, iar apelul a fost declarat **în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei** sau încasării despăgubirilor materiale.

Succesiv, potrivit regulii generale prescrise de art. 402 din Codul de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că apelul/recursul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel/recurs ***constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate,*** iar apelul/recursul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

La caz, Colegiul penal a reținut că, sentința de condamnare în privința inculpaților Rotari Dmitri și Gavriliuc Iulian în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal a fost pronunțată integral la data de 11 februarie 2025.

Din conținutul procesului-verbal ale ședinței de judecată din 04 februarie 2025 rezultă că, partea vătămată ***** a fost prezent la examinarea cauzei în fond, expunându-și astfel opinia vis-a-vis de acțiunile inculpaților Rotari Dmitri și Gavriliuc Iulian, lipsa doar la pronunțarea soluției judiciare deși cunoaște cu certitudine data pronunțării acesteia *(f.d.121-122)*.

Concomitent instanța de recurs relevă că, în ziua imediat următoare – 12 februarie 2025, instanța de fond a remis în adresa părții vătămate copia verdictului judiciar emis la 11 februarie 2025, (f.d. 133).

Reieșind din prevederile art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal notează că, în speță termenul de declarare a recursului pentru partea vătămată ***** prin prisma art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală a început să curgă din data de 12 februarie 2025 și s-a finisat la

data de 27.11.2025, inclusiv, pe când legalitatea sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 11 februarie 2025 a fost contestată cu recurs de către avocatul părții vătămate abia la data de 05 martie 2025, adică peste termen, ***fără a solicita repunerea acestuia în termen***.

În situația creată, Colegiul consideră că scopul depunerii recursului nu este altceva decât o încercare de reluare a examinării unei cauze pe care există o sentință definitivă de condamnare.

În acest sens instanța de recurs notează că, termenul de apel/recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul/recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca depus peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, și doar atunci când **recursul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei** sau încasării despăgubirilor materiale.

În aceiași ordine de idei, art. 230 alin. (1) şi (2) Cod de procedură penală prevede că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual şi nulitatea actului efectuat peste termen.

Respectiv, potrivit legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Subsidiar Colegiul penal reiterează că, prin admiterea unui recurs tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care *inter alia* prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

În cele din urmă se notează că, aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe *(a se vedea în acest sens, Varnima Corporation International S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII).*

Așadar, raportând materialele cauzei la textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului Colegiul penal reține că, în speța discutată termenul de declarare a recursului a fost omis din circumstanțe care sunt imputabile inculpatului, și nicidecum instanței de judecată.

Prin urmare se conchide că, recursul părții vătămate ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 11 februarie 2025, nu se încadrează în termenul legal, fiind depus peste termen, iar repunerea acestuia în termen în prezenta speță ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârii judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO *(hotărârea Ghirea versus Republica Moldova)* urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice, cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 CEDO.

În conformitate cu recomandările oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 14^1 din Hotărârea nr. 10 din 24 decembrie 2010 „Pentru modificarea și completarea Hotărâri

Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Astfel, instanța nu se va expune asupra motivelor invocate în cererea de recurs depusă în condițiile în care instanța de recurs nici nu purcede la examinarea fondului recursului, pentru că soluția de respingere a recursului ca depus peste termen sau ca inadmisibil nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de recurs nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 11 februarie 2025 ca fiind depus peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Recursul părții vătămate ***** reprezentat de avocatul Igor Ciuru declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți sediul Central din 11 februarie 2025 adoptată în cauza penală în privința lui Rotari Dmitri și Gavriliuc Iulian în comiterea infracțiuni prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, se respinge ca fiind depus peste termen, cu menținerea respectivei sentințe fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul: **Ion Talpa**
Judecătorii: **Oxana Mironov**
Ecaterina Arseni